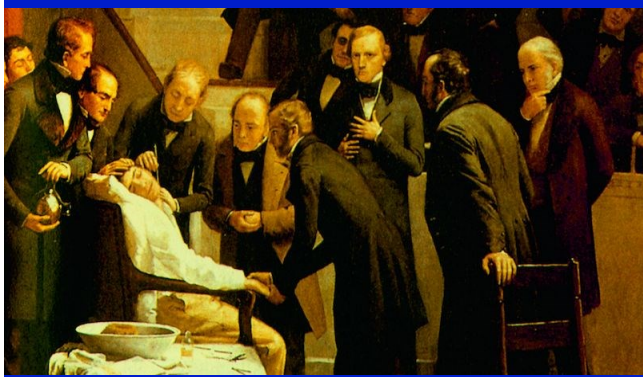

STUDENTSKÝ ČASOPIS STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÉ ŠKOLY A VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY ZDRAVOTNICKÉ VSETÍN

HISTORIE

ZDRAVOTNICTVÍ

STUDIUM

TEPL MIĚR

„Všechny velké činy v dějinách vycházejí ze srdce“

KAPSLOVÁ ENDOSKOPIE

***AKTUALITY
z oboru***

EKG epizodní záznamník

DOMÁCÍ PÉČE

OKÉNKO DO HISTORIE

POEZIE

**Veronika Gajdošová
a Josef Koutný**

**2. místo žákovské poroty
na festivalu ošetřovatelských
kazuistik ve Zlíně**

**Kája Pastorčáková a Daniela
Matějová**

**2. místo na olympiádě
z Klinické propedeutiky
v Kroměříži**

Terezie Janošcová

**Cena studentské poroty
na psychologické olympiádě
v Kroměříži**

ÚVODNÍ SLOVO

SOŇA STIBOROVÁ

S prvním letošním vydáním Teploměru přinášíme noviny v novém designu. Stále zkoušíme, experimentujeme a vymýšlíme ☺

Těší mě, že se hned na úvodních stránkách časopisu můžeme pochlubit úspěchy našich studentů. Osobně jsem měla možnost spolupracovat s několika studentkami druhého ročníku připravujících se na školní kolo olympiády z Klinické propedeutiky. Dvě dvojice studentek, které postoupily do krajského kola, jsem měla to štěstí do Kroměříže doprovodit. Bylo to úžasné. Sdílela jsem s nimi jejich nervozitu, a když přednášely odborné porotě a publiku své práce, téměř jsem nedýchala a celé jsem to prožívala spolu s nimi. Zpětně si říkám, že mě snad nikdo nesledoval, musel na mě být komický pohled ☺ Ale byla jsem na naše studentky pyšná a říkala jsem si, jo, to jsou ony, holky ze vsetínské zdravotky. Následný postup do celostátního kola byla zaslouženou třešničkou na dortu. Odjížděly jsme z Kroměříže v nádherné euforii a plny nových zkušeností. Když jsem tak seděla ve vlaku, říkala jsem si, jak je to krásné, že pro to to děláme rádi, pro tyto studenty, kteří mají zájem a chuť se něco nového dozvědět, udělat něco navíc a chtějí spolupracovat. Pro tyto krásné mladé lidi to má smysl. Stejně tak jako tento časopis.

Jsou před námi maturity a další zkoušky a já přeji všem plno úspěchů a následné radosti.

Užívejte jarní dny a udělejte si radost třeba nějakou jarní kytkou. Mně už první várka jarních květin úspěšně pomrzla, Janě Kalčákové pomrzne záhy :D, ale i to k jaru patří a my se na to každý rok těšíme.

PSYCHOLOGICKÁ OLYMPIÁDA

JAK PŘEKONAT SÁM SEBE

Dne 8. března 2023 se uskutečnilo regionální kolo olympiády z psychologie, které se konalo na Střední zdravotnické škole v Kroměříži. Téma letošního ročníku znělo Jak překonat sám sebe. Klání se účastnily dvě žákyně z naší školy – Natálie Bogarová z 3.ZA a Terezie Janošcová z 2.ZB. Terka byla nejmladším účastníkem soutěže, i přes její věk získala cenu studentské poroty, k čemuž jí gratulujeme. Zaujala porotu prezentací a svou osobní zkušeností *jak úspěšně překonala sama sebe*.

Děkujeme oběma soutěžícím za vzornou reprezentaci školy.

KALENDÁŘ AKCÍ ANEB CO NÁS ČEKÁ?

- 3.4. Den porozumění autismu
- 4.4. Maturitní zkouška – písemné práce z cizích jazyků
- 5.4. Maturitní zkouška – písemné práce z českého jazyka
- 12. 4. Světový den zdraví
- 13. 4. Rodičovské schůzky
- 13. – 14. 4. Příjímání zkoušky
- 21.4. Poslední zvonění 4. ZA a 4. ZB
- 24. – 28. 4. Praktické maturitní zkoušky
- 12. 5. Mezinárodní den sester
- 14. 6. Světový den dárců krve
- 22. 6. Zahradní slavnost
- 26. – 28. 6. Projektové dny

Dne 28. 2. proběhlo na naší škole školní kolo Olympiády z Klinické propedeutiky druhých ročníků. Všechny práce studentů byly velmi zajímavé, ale do krajského kola v Kroměříži mohly poustoupit pouze dvě: **Kapslová endoskopie** a **Mononukleóza očima klinické propedeutiky**.

Kapslová endoskopie

KAROLÍNA PASTORČÁKOVÁ
DANIELA MATĚJOVÁ, 2. ZA

Kapslová endoskopie je moderní diagnostická metoda, která umožňuje bezbolestně a neinvazivně vyšetřit celou trávicí trubici pomocí malé kapsle.

Stačí pouze spolknout speciální vyšetřovací kapsli s minikamerou, která postupně prochází všemi částmi trávicího traktu a nakonec je vyloučena z těla ven.

Kapslová endoskopie umožňuje vyšetřit trávicí trubici pomocí kapsle.

Kapsle vypadá podobně jako větší vitamínová tableta. Pracuje na principu **bezdrátového přenosu obrazu**. Má v sobě umístěnu miniaturní kameru na obou koncích,

baterii, světelný zdroj, vysílač a anténu. Během vyšetření vysílá obrázky, které jsou ukládány do datarekordéru a později jsou prohlíženy a vyhodnoceny lékařem.

Průběh vyšetření

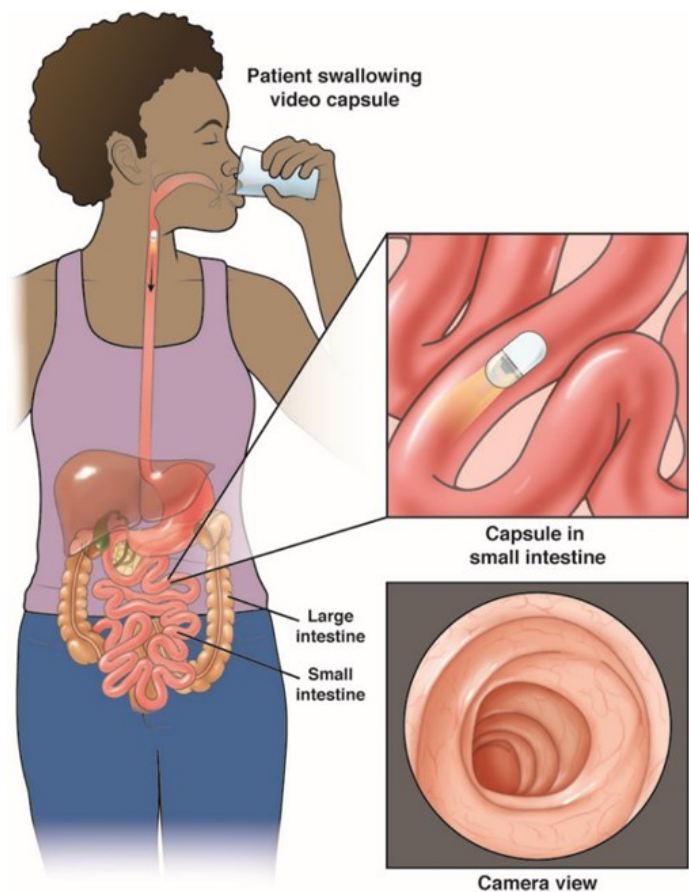
Pacient kapsli zapije malým douškem vody. Následně kapsle snímá obraz trávicího traktu, kterým prochází. Videosignál vysílaný z kapsle je zachycen pomocí senzorů na břiše pacienta a následně zpracováván a nahráván do datarekordéru, který má pacient během vyšetření připevněný na opasku.

Údaje ze záznamu jsou po ukončení vyšetření nahrány do počítače a převedeny na **endoskopický obraz**. Tento záznam následně lékař vyhodnotí.

Samotné vyšetření trvá 4–8 hodin. Poté je kapacita baterií kapsle vyčerpána. Kapsle je vyloučena z těla spolu se stolicí.

Příprava před vyšetřením zahrnuje důsledné poučení pacienta, lačnění a dokonalé vyprázdnění.

Po vyšetření nemocný sleduje vyprazdňování stolice a především spolu se stolicí kapsle.

<https://ocgastroclinic.com/services/video-capsule-endoscopy>

Výhody kapslové endoskopie

- Šetrné, nebolestivé zobrazující vyšetření
- Lze ji provést i při léčbě antikoagulancii
- Zobrazí úseky pro běžnou endoskopii často nedostupné
- Vyšší diagnostická výtěžnost

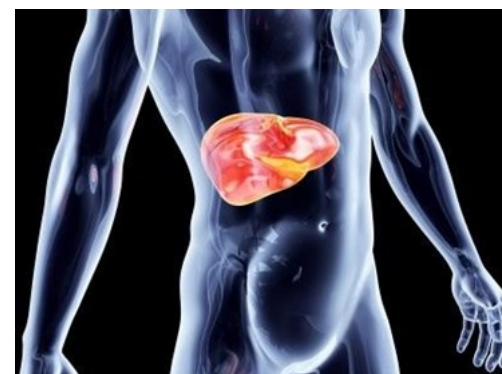
Nevýhody kapslové endoskopie

- Nemožnost odběru vzorků
- Nemožnost terapeutického zákroku
- Finanční náročnost
- Možné uvíznutí kapsle
- Možnost zhoršené kvality záznamu

Mononukleóza pohledem klinické propedeutiky

AGÁTA LOGNEROVÁ, MICHAELA SKÝPALOVÁ 2. ZB

Infekční mononukleóza je virové onemocnění, které se klinicky podobá streptokokové angíně. Na rozdíl od angíny však nereaguje na antibiotickou léčbu. Mononukleóza se většinou přenáší slinami a v ČR patří mezi poměrně častá onemocnění. Jak se mononukleóza projevuje, jak probíhá přenos nemoci a jaký je postup léčby? Toto onemocnění vám přiblížíme v příštím čísle Teploměru.

Práce sestry v domácí zdravotní péči

KAROLÍNA PASTORČÁKOVÁ, KATEŘINA KOŇAŘIKOVÁ 2.ZA

Práce sestry pro Charitu se někdy jeví jako druhořadá oproti práci sestry v nemocnici. Ale určitě to tak není. Náplň sestry v domácí zdravotní péči je velmi pestrá a rozsah pacientů i výkonů je různorodý. Sestřička musí být všeobecná, musí zvládat výkony od interních, chirurgických až po ty hospicové.

Abychom tomuto povolání více porozuměly, domluvily jsme si rozhovor s paní Michaelou Koňárikovou, která pracuje na pozici zdravotní sestry v Charitě v Novém Hrozenkově.

Jak začala Vaše profesní kariéra a kterou školu jste studovala?

Studovala jsem na Střední zdravotnické škole ve Vsetíně a má zdravotnická kariéra započala tím, že jsem pracovala jako zdravotní sestra na neurologickém oddělení v nemocnici Vsetín hned po maturitě. Zde jsem pracovala po dobu pěti let. Poté jsem byla na mateřské dovolené, po které jsem nastoupila do neurologické ambulance. Působila jsem zde 2 roky. Později jsem přestoupila kvůli dětem do Charity do domácí zdravotní péče.

Co vás vedlo jít na zdravotní školu a stát se zdravotní sestrou?

Vždy se mi tato práce zdravotní sestry líbila, ale dělat jsem ji nechtěla, protože jsem se krve ze začátku bála. Postupně jsem si zvykla a již mi to nevadí.

Pamatujete si studium na zdravotnické škole, když jste zde sama studovala? Jaké to bylo? Co bylo jiné?

Studium si samozřejmě pamatuju. Co bylo jiné nevím, nedokážu to posoudit. Po dokončení studia jsme byly všeobecné sestry. Asi jsme měli určitě více předmětů, na praxe jsme chodili do nemocnice ve Valašském Meziříčí a také do Vsetínské nemocnice, stejně jako je to dnes. Ale jinak si myslím, že je to studium velmi podobné.

Hodně se mluví o tom, že v nemocnicích chybí sestry, čím to podle vás je?

Já si myslím, že jsou málo ohodnocené finančně, a ne jenom finančně i celkově. Práce je brána jako každá jiná, ale ona není. Dle mne to není práce, ale poslání.

Jak jste se dostala k práci sestry na oddělení v sociálních službách?

Do sociálních služeb jsem se dostala díky tomu, že už jsem v Charitě pracovala na dohodu při mateřské dovolené a potom, když jsem nastoupila zpět do nemocnice, jsme to již časově nezvládali doma, nebyl čas na děti a tak. A ta práce v terénu je více variabilní dá se upravit a přizpůsobit potřebám sestry.

Vzpomenete si na nějaký zajímavý případ nebo situaci z praxe, která vás oslovila či překvapila?

Vzpomínám si, že když jsem pracovala v nemocnici na neurologii, tak mě vždy zasáhlo, když nám dovezli epileptiky nebo pacienty v ebrietě. Za nás byly ještě ty síťované klece v lůžku. Jeden pacient seděl, hrál si a v nestřežený okamžik, když jsme zrovna byli u jiného pacienta, tak nám začal rozmotávat ty očka od sítě.

V čem je práce sestry na vašem pracovišti jiná než na standartních odděleních?

V terénu je ta práce jiná v tom, že nemáme za sebou lékaře jak na odděleních, tam je lékař stále k dispozici. Máme sice na telefonu praktického lékaře, ale víte, jak to chodí, dovolat se na zdravotní středisko je někdy problém. Také je jiná v tom, že sestra musí být více samostatná a více rozhodná. Musí umět řídit, hodně času tráví za volantem, protože naše pracovní rozmezí je od Velkých Karlovic až po Hovězí, takže se jedná o docela velký okruh. Jinak je stejná jako na oddělení. Děláme převazy, odebíráme krev, ale je to jen s tím rozdílem, že to vykonáváme v domácím prostředí.

Kolik zhruba pacientů navštívíte za 1 den?

Já míň, protože jsem zástupce Vrchní sestry, takže jich nemám tolik, ale některé kolegyně jsou na plný úvazek a ty mívají 8 až 12 pacientů za denní službu, počet se mění dle potřeb praktických lékařů, kteří nám práci ordinují. U večerní služby je to jak kdy a totéž platí o víkendech.

Co je v současné době náplní vaší práce?

Moje práce je obdobná jako v nemocnici. S tím, že jak jsem říkala, pracujeme na doporučení lékaře, takže plníme ordinace od praktiků. Náplní jsou odběry biologického materiálu, injekce, infuze, péče o katetry a zavádění katetrů u žen, pak máme převazy ran různého původu, bércových vředů, dehiscencí, dekubitů, ošetrovatelské rehabilitace, péče o pacienty v terminálním stadiu a spousta dalších.

STUDENTSKÉ NOVINY

Máte nějaký vzkaz pro budoucí zdravotní sestřičky?

Aby svoji práci dělaly určitě rády. Protože lidé poznají, když tu práci neděláte s ochotou, ale jen z povinnosti. A hlavně ji dělat s láskou.

Návštěva pacientů v domácí zdravotní péči:

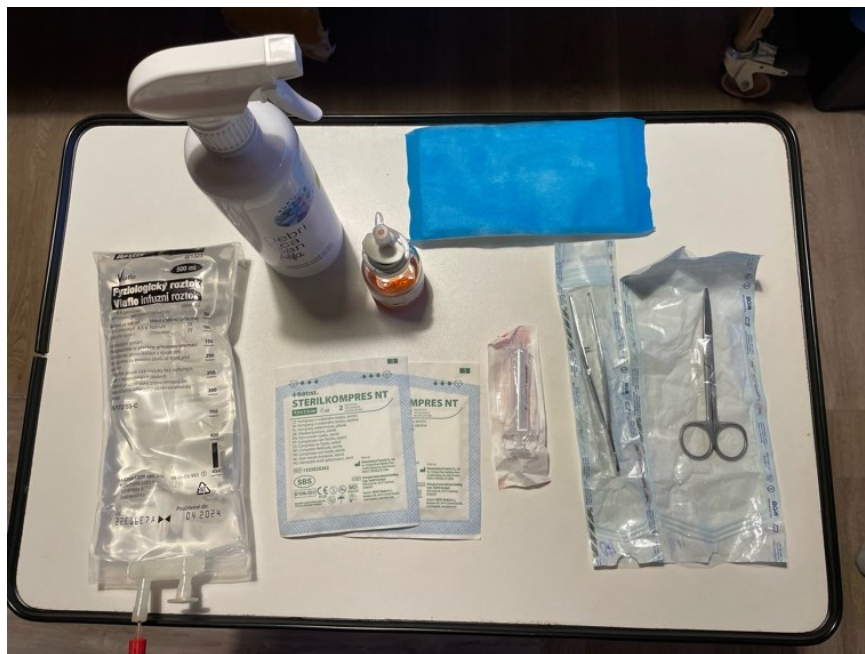
Měly jsme tu možnost navštívit spolu se sestřičkou z agentury domácí péče dva pacienty.

Jako první jsme navštívily nevidomou paní, která trpí onemocněním diabetes mellitus.

Sestra aplikovala inzulín pomocí inzulínového pera, provedla záznam o aplikaci, informovala se, jak se paní cítí, kolik toho snědla apod.

Druhým pacientem byl pán s dekubitem, u kterého se dělají převazy 2x denně, také měl zavedený permanentní močový katetr a zevní fixátor femuru.

Možnost jít do terénu se sestřičkou nám oběma přinesla zase jiný pohled na práci sestry.

Obrázek: Pomůcky pro převaz dekubitu

STUDENTI 4. ROČNÍKU SE ROZHODLI DAROVAT KREV

Stejně jako v loňském roce se i letos studenti, nyní již čtvrtých ročníků oboru Praktická sestra, rozhodli darovat krev.

Pro některé to byla premiéra, ale většina našich studentů má s darováním krve zkušenost již z loňského roku.

Ceníme si také vlastní iniciativy studentů v této oblasti a budeme rádi, když se mladší ročníky našich studentů budou inspirovat a v budoucnu se opět společně vydáme do vsetínské nemocnice.

Proč darovat krev?

Dárcovstvím krve pomáháte zachraňovat lidské zdraví a životy. Krev hraje stále v medicíně nezastupitelnou roli. Nelze ji uměle vyrobit. Je jí potřeba při léčbě popálenin a dalších úrazů, operacích (zejména plicních, ortopedických, gynekologických, komplikovaných porodech, transplantacích) a další léčbě.

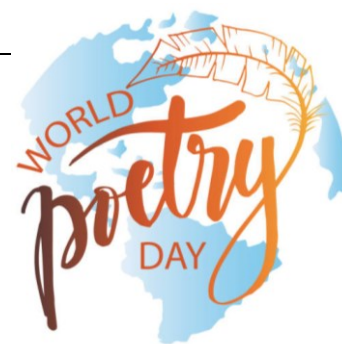
Kdy a kde?

Odběry krve od dobrovolných dárců probíhají ve Vsetínské nemocnici každé **pondělí a středu** v prostorách pavilonu Patologie a centrálních laboratoří.

Objednání: <https://nemocnicevs.cz/pracoviste/oddeleni/komplement/hematologicko-transfuzni-oddeleni/darci-krve/>

GOOGLE POEZIE

STUDENTI 3. ZB

Google poezie je označení pro koncept generativní literatury postavený na hledání poezie v našeptávací primárně googlovského vyhledávání. Básně tvoří řádky nápovědy, v nichž se algoritmus na základě předchozích vyhledávání snaží odhadnout, co by mohlo uživatele zajímat.

KOUZELNÝ NÁPOJ

Alkohol je metla lidstva
Alkohol je droga
Alkohol je jed
Alkohol je zlo
Alkohol je depresant
Alkohol je zdravý
Alkohol je lék
Alkohol je hřích
Nikola Chovancová

MYŠLENKY

Moudrost traumatu
Moudrost anglicky
Moudrost koní
Moudrost psychopatů
Moudrost vlků
Moudrost klaunů
Moudrost starých psů

SVATBA

Svatba je zbytečná
Svatba je přežitek
Svatba je potřeba

ŽÍT A MÍT SMYSL

Život je život
Život je krásný
Život je sen
Život je boj
Život je jen náhoda
Život je krásný
Život je cíl
Život je jen hra

ÓDA NA KRÁSU

Jak mít bílé zuby?
Jak mít kudrnaté vlasy?
Jak mít husté vlasy?
Jak mít dlouhé vlasy?
Jak mít symetrický obličej?
Jak mít větší rty?
Šárka Zacharová

PROČ?

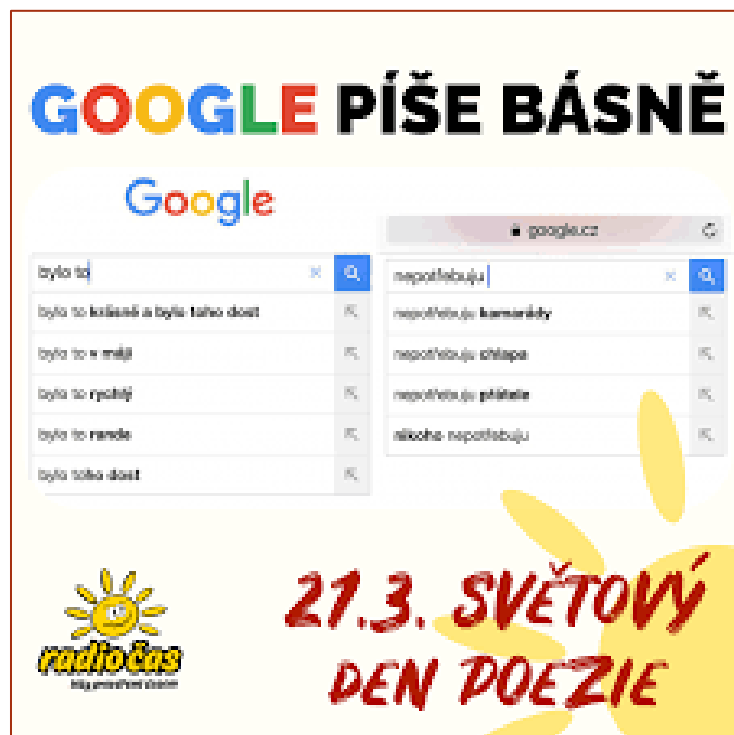
Proč je moře slané,
proč je mi pořád zima,
proč je Josef Pepa,
proč je drahá elektřina,
proč je inflace,
proč je nedostatek léků,
proč je v Polsku levněji,
proč je nafta dražší?
Sára Bartošáková

NAJDU SI MUŽE ANEB ZOUFALOST

Hledám muže na dovolenou
Hledám muže pro život
Hledám muže za manžela
Hledám muže místo manžela
Hledám muže v Brně,
Hledám muže pro zábavu,
Hledám muže jako z pohádky
Hledám muže pro lásku
Hledám muže, který není k ničemu
Hledám muže, který mi dá prsten
Alžběta Trčková

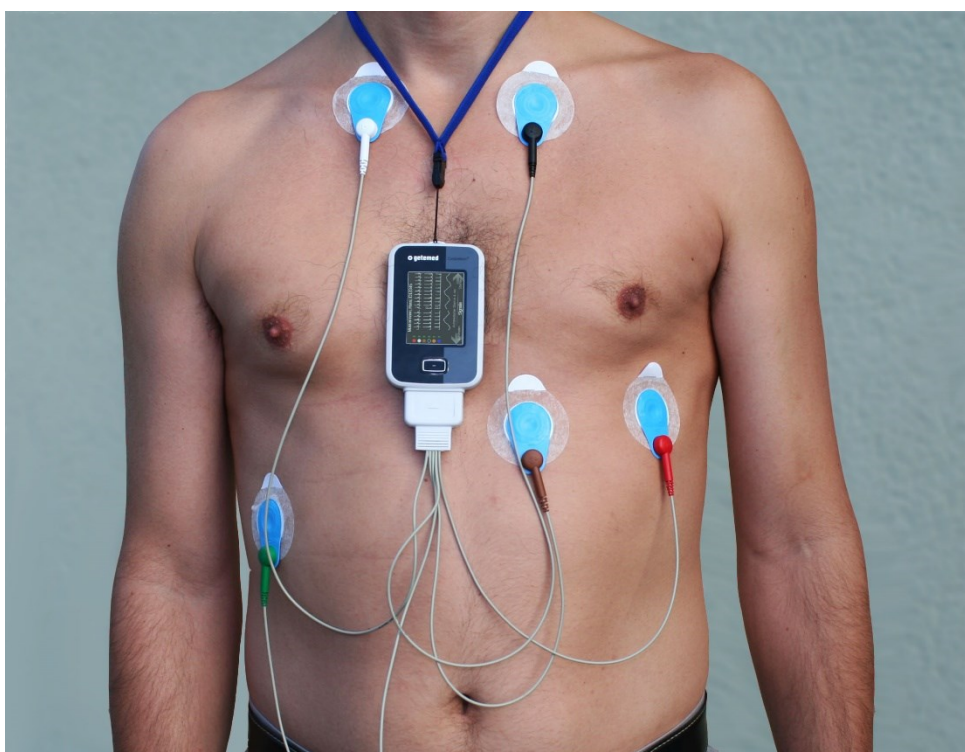
<https://puntorojolibros.com>

EPIZODNÍ EKG ZÁZNAMNÍK

LENKA ONDRYÁŠOVÁ

<https://kardioblog.cz/zobrazovaci-metody-3-dlouhodobé-ekg-monitorovani-pacientu-s-poruchami-srdecniho-rytmu/>

Tento přístroj umožňuje kontinuální snímání srdeční aktivity v domácím prostředí a pomocí mobilního signálu odeslání EKG záznamu ošetřujícímu lékaři. Jakmile dojde k patologickému rytmu, záznamník událost okamžitě nahrává a sám odesílá. Využívá se především pro dlouhodobé sledování u nemocných, u kterých se nepodařilo poruchu rytmu zachytit během hospitalizace, či při běžném holterově záznamu nebo ke sledování pacienta po srdeční operaci či zákroku.

Nejčastější indikací jsou tyto stavy:

- palpitace
- synkopa (presynkopa)
- prodělaná kryptogenní CMP (= CMP neznámé etiologie)
- vyloučení asymptomatické fibrilace síní

Pacient obdrží balíček, který obsahuje veškeré příslušenství – EKG přístroj, mobilní telefon, nabíječku a samolepící elektrody. Je důležité nalepit elektrody přesně na svá místa, udržovat přístroj i mobilní telefon nabitý a zabránit kontaktu elektroniky s vlhkostí. Během měření nosí pacient příslušný mobilní telefon vždy u sebe. Záznamník automaticky nahrává a odesílá arytmiie, ale také pokud pocítí subjektivní obtíže – zmáčkne nahrávací tlačítko na přístroji. Takto zaznamenanou arytmií doprovázenou subjektivním příznakem také přístroj odešle na pracoviště telemedicíny, které poskytuje 24hodinovou technickou podporu pacientům a jejich rodinným příslušníkům.

Zdroje: Mezinárodní centrum pro telemedicínu

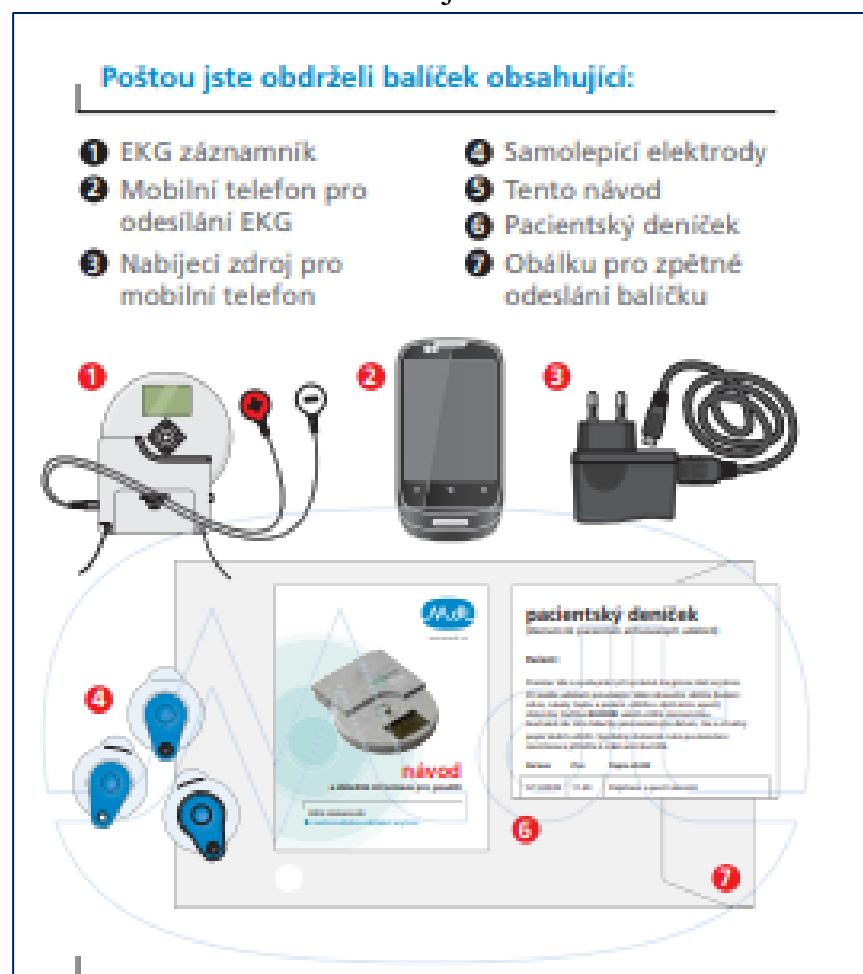
<https://www.mdt.cz/pristroje/>

Dlouhodobá EKG monitorace – časopis Vnitřní lékařství

<https://www.casopisvnitrnilekarstvi.cz/pdfs/vnl/2021/01/02.pdf>

Z výuky Ošetřovatelství a Klinické propedeutiky známe běžné metody monitorace srdeční činnosti – EKG, Holterovo měření, v nemocnici se běžně setkáváme s pacienty s telemetrickým EKG záznamem.

System monitoringu se stále vyvíjí, a proto je důležité, abychom se i my postupně seznamovali s novinkami, které nám současná technika umožňuje.

Kazuistika:

FIBRILACE SÍNÍ U PROFESIONÁLNÍHO ŘIDIČE

V roce 2019 67letého pacienta postihla cévní mozková příhoda, po níž měl poruchu řeči a omezenou hybnost levé horní končetiny v důsledku trombózy. Při vyšetření mu náhodně z jednodenního holteru diagnostikovali paroxysmus fibrilace síní.

Pacient byl indikován k monitoringu pomocí epizodního záznamníku pro delší monitoring k posouzení četnosti fibrilace síní a určení míry vlivu na jeho profesi a na zdravotní stav.

Pacient: muž, 67 let

Specifikace zdravotních komplikací: Stp. po CMP/TIA.

Monitorace: EKG holter, epizodní záznamník

Výsledek: Během měření se již třetí den prokázal opakovaně paroxysmus fibrilace síní v délce trvání až 15 hodin, přičemž celková zátěž fibrilace síní byla 16 % času monitorace. Na tyto skutečnosti bylo upozorněno kardiocentrum, které pacienta následně hospitalizovalo a stanovilo léčebný postup tak, aby se mohl plně vrátit k normálnímu životu a pracovním povinnostem.

MOJE OBLÍBENÉ MÍSTO VE ŠKOLE

Ani jsme se nenadáli a čtvrtý ročník je tady. Maturita klepe na dveře a my si užíváme poslední měsíce v rolích středoškoláků. Kdo ví, kde budeme za rok touto dobou. Pak se ohlédneme zpět a zavzpomínáme na studijní léta na zdravce. Třeba u fotky úkolu z Psychologie a komunikace.

A jak znělo zadání?

Vyfoťte se na místě ve škole, které máte rádi (dobře se tam cítíte, rádi tam trávíte čas, je něčím zajímavé...). Doplňte fotografii o stručný komentář, který vystihuje důvod vaší volby (ne delší, než jedna věta).

..... a jaké je vaše oblíbené místo?

Pošlete nám fotku vašeho oblíbeného místa
ve škole 😊

Epigramy

STUDENTI 2.ZA

Epigram: krátká satirická útočná báseň se závěrečnou pointou reagující na aktuální dění

Je to vážně k nevíře,
chobotnice spolkla havíře.
Jsou to ovšem jenom fámy,
jsou toho však plné zprávy.

Lidé všemu uvěří,
pravdě se už nevěří.

Natálie Javorská

Ten náš nový Petr Pavel,
každý den si hodí flanel.
Prezidentuje tak dva týdny,
neznám ho, snad bude jiný.

Zábojníková Adéla

Vsetínská dopravní
Kolony až ke zbláznění,
spoje mají zpoždění!
Pořádek tu žádný není.

Ach Vsetín,
života mého koření.

Simona Orságová

Ach ta dnešní doba,
jeden druhému z ruky zobá.
Lepší už to nebude,
nic nám tady nezbude

Adéla Kovářová

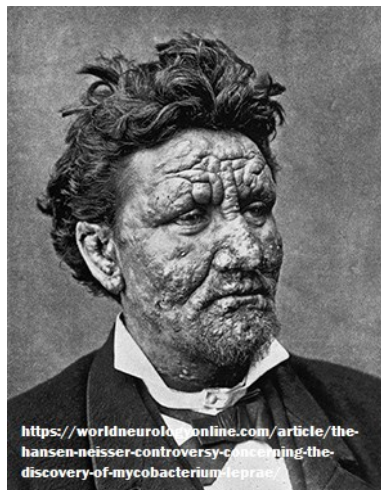
Zelenina podražená,
každá bába uražená.
Politici se jen smějou,
a do kapsy sami berou.

Karolína Garguláková

Samota s každým zamotá,
jen málokdo se vymotá
Svírá, dusí, utlačuje,
člověk slzy potlačuje.

Zbavte se jí, dokud je čas,
dříve než vás připraví o hlas.
Najděte si přátele,
s těmi bude vesele

Karolína Pastorčáková

LEPRA, HANSENOVA NEMOC, MALOMOCENSTVÍ

TOMÁŠ LISKA, 4. ZB

Lepra/Hansenova nemoc/Malomocenství patří mezi nejstarší známá onemocnění. Bylo známo už ve starověku, je zmiňováno v Bibli a píše o něm také „otec chirurgie“ Sushruta. Z počátku se vyskytovala hlavně v Africe a Asii, později byla do Evropy přivečena nejspíš během nájezdů z východních zemí. Byla spojována s náboženstvím a brala se jako jeden z nejvyšších božích trestů. Lidé jí nemocní byli označováni za nečisté, „prašivé“ a podle (církvních) zákonů se vyčleňovali ze společnosti. V rámci prevence šíření nákazy byli koncentrováni v lazaretech - leprosáriích, které byly situovány mimo městskou zástavbu a daleko od obytných domů a vesnic. Nebylo tajemstvím, že zde vládly nelidské a nehygienické podmínky, nicméně lepra se tak méně šířila a dala se lépe kontrolovat. Na začátku 13. století se evidovalo přibližně 19 000 leprosárií. Lepra byla objevena v roce 1781 norským mikrobiologem G. H. Armauer Hansenem (odtud Hansenova nemoc). Ten mmj. vyvrátil dva mýty - spojení lepry s božstvem a také její dědičnost. Lepra odolala času a i dnes se stále vyskytuje hlavně v Africe, Asii a Jižní Americe, ale jsou hlášeny případy i z Rumunska a Španělska. Každý rok je hlášeno okolo 500 000 případů a odhaduje se, že v současnosti může být na celém světě nemocných až 11 000 000 lidí (tj. celá přibližně ČR).

Definice a charakteristika: Jedná se o chronické infekční onemocnění, jehož původcem je bakterie *Mycobacterium leprae* (známa od roku 1873) a *Mycobacterium lepromatosis* (objevena v roce 2008) šířená z Pásovců. Postihuje hlavně „chladnější“ místa organismu: kůži, nervy, oči, kosti a chrupavky. Cesta přenosu nemoci není přesně známa. Nejpravděpodobnější variantou se jeví přenos kapénkami v kombinaci s delším pobytem s nemocným. I tak je ale riziko nákazy velmi malé a nemocní většinou jen lidé s oslabenou imunitou. Hlavním rizikovým faktorem jsou špatné hygienické podmínky a oslabená imunita. Je-li imunitní odpověď dostatečná, onemocnění manifestuje do lehčích forem a může se spontánně vyléčit. Neléčená nemoc vede k těžším formám, kontrakturám, slepotě a nakonec jaternímu, ledvinovému selhání a smrti. V důsledku snížené imunity a otevřených ran nemusejí nemocní zemřít přímo na lepru, ale na další přidruženou infekci. Inkubační doba je 1 rok-20 let.

Symptomatologie onemocnění se liší v závislosti na formě lepry. Začíná neurčitou formou, při které se objevují nespecifické kožní léze a loupání kůže. Není-li léčena, přejde po čase do jedné z následujících tří forem:

Tuberkuloidní forma - kožní: objevují se specifické bílé a červené nebolestivé makuly (skvrny), později se začnou tvořit nehojící se hluboké vředy. V důsledku toho dochází k poškození periferních nervů, které následně zanikají, vzniká svalová atrofie. Výhodou této formy je, že bakterie jsou izolované v okolí zničených nervů a tudíž pacient není infekční. Jedná se o lehčí formu lepry. U některých pacientů dojde ke spontánnímu vyléčení.

Lepromatózní forma - nervová: se od tuberkuloidní liší vytvářením symetrických nebolestivých a necitlivých uzlů - lepromů, ze kterých se

následně tvoří vředy, které nekrotizují. Na kůži se objeví skvrnitá vyrážka, která postupně přejde v hyperpigmentaci (hlavně v oblasti obličeje). Lepromy a následné hluboké vředy se dále objevují na nosní sliznici, obličeji, ústech, akrech, končetinách, prstech a hýždích. V postižené části se poškozují nervová vlákna, oblast se deformuje, dochází k atrofii, kontrakturám a obrnám, nemocnému propadá nos, vypadají řasy a dojde ke ztrátě mrkacího reflexu, což následně vede k oslepnutí. Dále vznikají otevřené rány do kloubů a dochází k odpadávání částí těla (nejčastěji prstů). Tato forma je vysoce infekční (skrze vředy a nosní sekreci). Je doprovázená horečkami a postižením a zvětšením jater a sleziny a dále jsou postiženy (nad)ledviny a pohlavní orgány.

Hraniční forma-borderline: je kombinací obou těchto forem a zároveň je nejčastější. Rozeznáváme formy: Borderline tuberculoid (BT), Borderline-borderline (BB) a Borderline lepromatous (BL). Všechny však končí stejně. Onemocnění doprovází únava, nadměrná spavost, (sub)febrilie, nevolnost a neurologické problémy.

Diagnostika: V minulosti byla diagnostika obtížnější a lepra byla často zaměňována s elefantiázou či svrabem.

Rozhodujícím vyšetřením je stěr/biopsie z vředu či ušního boltce a následný histologický rozbor a také PCR test. Pro konkretizaci druhu lepry se používá leprominový test, který spočívá v podání usmrcených bakterií do podkoží. Nevyvine-li se do 4 týdnů žádná reakce, jedná se o nervovou/lepromatózní formu. Naopak, pokud se do této doby vyskytne zánětlivá reakce, jedná se o kožní formu. Další vyšetření jsou doplňková: hematologické a biochemické vyšetření, jaterní testy a ledvinový soubor

Léčba: Dříve byla jedinou léčbou karanténa a izolace nemocného do leprosárií. Prvním úspěšnějším lékem byl olej z haulmoogrových oříšků aplikovaný injekcí. Později se zkoušela kombinace různých farmak, na některé si však *Mycobacteria* vytvořila rezistenci (příkladem je lék z počátku úspěšný lék Promin). V současnosti se používá trojkombinace antibiotik, nezměněná od roku 1970 - Dapsone, Rifampicin a Clofazimin.

V současnosti proti lepře neexistuje účinná vakcína, ukázal se však pozitivní vliv BCG vakcíny (vakcína sloužící primárně k očkování proti TBC).

V ošetrovatelské péči a léčbě má také nezastupitelnou roli rehabilitace, kterou bojujeme proti kontrakturám a atrofii a také hygienická péče a prevence infekce do otevřených vředů a šíření dále z nich.

Společně proti lepře: Lepra je i dnes diskutovaným problémem. Je zde mnoho organizací, které se malomocenství věnují, jedna z nejznámějších je organizace Likvidace lepry, založená v roce 2010 pražským arcibiskupstvím. Symbolicky se každý rok slaví 29. ledna Světový den pomoci malomocným.

NÁVŠTĚVA DRUHÉHO A TŘETÍHO ROČNÍKU V OSVĚTIMI

NATÁLIE JAVORSKÁ, 2. ZA

CO JE OSVĚTIM

Osvětim byla během druhé světové války německý vyhlazovací tábor. Pronásledováni byli především Židé, ale i Romové, sovětští zajatci a také mnozí další. Většina našla svou smrt v plynových komorách. Historie vyhlazování v Osvětimi sahá do let 1940 až 1945, kdy docházelo k masovým popravám. V Osvětimi zahynulo přibližně 1,5 milionů nevinných lidí v plynových komorách, v důsledku vyhladovění, šířících se epidemií (břišní tyfus) nebo těžkých prací. Konaly se zde i nehumánní experimenty. Největší vinu za experimenty nese Josef Mengele. Tábory byly v Osvětimi tři. Jako první byl založen v bývalých kasárnách města v roce 1940 tábor Auschwitz I. Před vstupem do něj se nachází známý nápis Arbeit macht frei, který bychom mohli do češtiny přeložit jako „práce osvobozuje“. Pro nedostatečnou kapacitu byl postaven v Březince největší komplex – Auschwitz-Birkenau, který se nachází asi 3 km od vesničky Osvětim.

Osvětim z pohledu studentů?

Návštěva historického města Osvětim byla velice silným a naučným zážitkem. Celá atmosféra místa pak působí jinak, když si ji propojíme s knížkou nebo filmem. Nejsilnější moment pro nás všechny určitě bylo vidět vystavené vlasy, boty, zavazadla nebo různé protézy, berle, které lidem byly zabaveny. Když jsme procházeli plynovou komoru, ani jsme si nedokázali představit, jakou hrůzu lidé zde uvěznění museli pociťovat. Nevýhodou byly spousty skupin návštěvníků, kvůli kterým jsme neměli moc prostoru se zastavit a vše si pořádně prohlédnout. Exkurzi tedy hodnotíme pozitivně a děkujeme všem učitelům, kteří všechno zorganizovali, a hlavně především paní učitelce Štefkové.

KNIHY SPOJENÉ S OSVĚTIMÍ

OKÉNKO DO HISTORIE

ANETA ŠERÁ, KAROLÍNA OVESNÁ, 1.ZB

Hlavně at' to nebolí!

16.ŘÍJNA 1846

V massachusettské nemocnici v Bostonu trápí pacienta na krku pod čelistí tumor. Zasahovat bude chirurg John Collins Warren a zubní lékař William Thomas Green Morton. Přináší baňku se dvěma hrdly. Jedno z hrdel zasune do úst, pacient se nadechne výparů a upadne do bezvědomí. Použitou látkou byl ETÉR.

BITVA O PATENT

Morton věděl že látka je dostatečně slibná. Morton chtěl podstatu látky utajit, dokonce ji dal patentovat. Nejen že se o patent hlásil chemik Jackson ale i lékaři. V roce 1862 byl patent prohlášen za neplatný. Další spory Mortona ukončila jeho smrt. Zpráva o zdařilé operaci v Bostnu za použití etéru se obratem šířilo světem. Prvenství se přičítalo magistru chirurgie Františku Opitzovi, který trhal pomocí etérové narkóze zub. Konkuruje mu dr. August Göttinger, který amputoval paži. Pacientka potom prohlásila, že necítila žádnou bolest.

WILLIAM
THOMAS
GREEN
MORTON
(1819-1868)

TŘI OTAZNÍKY

PROČ ANESTEZIE?

.Slovo znamená „bez vnímání“

PROČ AŽ V 19.STOLETÍ?

Dříve se jeho omamující vlastnosti využívaly jako zdroj zábavy

ETHER DAY?

Událost roku 1846 změnila svět medicíny, kterou slaví každoročně massachusettská nemocnice

ÚMRTÍ Z BOLESTI
Po staletí se používaly výluhy z bylin, bolehlav, mandragora, blín, opium získané z máku, občas ke slovu přišly drastičtější způsoby, třeba omráčení. Přesto řada náročných operací probíhala při plném vědomí pacienta, který nezřídka na šok z bolesti zemřel.

Březen 2023
I. vydání

TEPLOMĚŘ

STUDENTSKÉ NOVINY

REDAKČNÍ RADA

Do tohoto čísla přispěli: PhDr. Soňa Stiborová, Mgr. Lenka Ondryášová, Karolína Pastorčáková, Daniela Matějová, Michaela Skýpalová, Agáta Lognerová, Kateřina Koňáříková, Simona Orságová, Natálie Javorská, Karolína Ovesná, Aneta Šerá, studenti 2. ZA a 3. ZB

Jazyková korekce: Mgr. Lucie Pustková

Grafické zpracování: PhDr. Soňa Stiborová

Obrázky: Fotoarchiv MG a SZŠ Vsetín, fotoarchiv

Fotografie: Mgr. Gabriela Jochcová

Kontakt: sona.stiborova@mgvsetin.cz